

ПРАВНА КНИЖНИНА

В ПРАВНИТЕ СПИСАНИЯ

Представяват интерес следните статии от последните книжки на юридическите списания:

– **Сп. „Собственост и право“** – месечен дайджест – **бр. 11/2022 г.:** „Въпроси на приложението на чл. 190 от Гражданския процесуален кодекс“ – А. Пунев; „Равенството пред закона като елемент от режима на конституционно установената защита на правото на собственост“ – А. Георгиев; „Контрол върху актове на концедента и негови помощни органи след сключването на концесионен договор“ – Я. Ковачев; „Срокът за регистрация на кладенци за собствени потребности на гражданите изтича на 28 ноември 2022 г.“ – С. Куртева; „Особени случаи на съпругеска имуществена общност“ – Ц. Петкова; „Отказът от наследство и възбраната“ – Ц. Маркова; „Искове по Семейния кодекс, свързани с лично или общо имущество на съпрузите“ – К. Тодоров; „Урегулиране на поземлени имоти в духа на чл. 16 и чл. 17 от Закона за устройство на територията“ – П. Цурева; „Решението на Съда на ЕС С-147/19 по казуса *Атресмедия срещу АГЕДИ и АИЕ* и значението му за музикалната индустрия“ – В. Соколов, М. Младенов.

– **бр. 12/2022 г.:** „Ниската продажна цена като основание за недействителност на сделки с недвижими имоти“ – И. Николаев; „Съдебна практика на ВКС в материята на негаторния иск“ – К. Тодоров; „Изземване на имот – общинска собственост“ – Ж. Юркова; „Придобиване на вещни права чрез оземляване“ – М. Терзиева; „Развод по взаимно съгласие пред нотариус“ – К. Димитров; „Вид на презумпцията за последователност при едновременна смърт на две или повече лица“ – С. Ставру; „Основания за отмяна на даренията, направени във връзка или по време на брака“ – И. Георгиев; „Построяване на гараж на границата на съседен урегулиран имот“ – Н. Гаджанова.

– Сп. „Труд и право“ – месечен дайджест – бр. 11/2022 г.: „Правила за определяне на работното време при работа от разстояние“ – Т. Дичева; „При договор за работа от разстояние работникът сам определя разпределението и отчита работното си време. Може да се договори забрана за полагане на извънреден труд“ – Т. Дичева; „Смесеният режим на работа при договорена дистанционна работа предполага в определени дни от седмицата или месеца работникът да може да работи в помещения на работодателя“ – Т. Дичева; „Извършване на работа от разстояние от друго работно място, което не съвпада с офиса или с домашния адрес на работника или служителя“ – Т. Дичева; „Организиране и провеждане на стачни действия съобразно изискванията на трудовото законодателство“ – Т. Капитанов; „Производствено предприятие сме, с голяма численост. Във връзка със зачестили лични почасови отсъствия на служители обмисляме вариант как да процедираме. Доколко преждевременното тръгване от работа (с разрешение от страна на работодателя) може да се тълкува като престой по смисъла на чл. 267, ал. 2 от Кодекса на труда (КТ)? При престой по вина на работника или служителя той няма право на трудово възнаграждение за времето на престоя. Това приложимо ли е в случая?“ – Л. Тодорова; „Главна медицинска сестра в Център за спешна медицинска помощ на основен трудов договор иска да бъде назначена на половин длъжност като фелдшер. Има ли някаква причина да не бъде назначена по чл. 110 КТ и трябва ли да има срок на изпитване?“ – Л. Тодорова; „На 19.09.2022 г. се прекратява трудов договор по чл. 328, ал. 1, т. 2 КТ (съкращаване на щата), като предизвестие от три месеца е изработено до датата на прекратяване. На 16.09.2022 г. служителката представя болничен лист за временна неработоспособност от 16.09.2022 до 29.09.2022 г. След последната дата представя още един болничен лист, с период 30.09.2022 – 19.10.2022 г. За периода от 19.09.2022 до 19.10.2022 има право на обезщетение по чл. 222, ал. 1 КТ, но бившата вече служителка е с обезщетение по болест от НОИ и не е активно търсеща работа. Кога започва да тече 30-дневният период след оставане без работа, за който старият работодател дължи обезщетение по чл. 222, ал. 1 КТ?“ – Л. Тодорова; „Държавен служител е в отпуск по майчинство. В заповедта за назначаване е посочено, че служителят има право на 20 дни основен и 10 дни допълнителен платен годишен отпуск за ненормирано работно

време“ – Л. Тодорова; „До 13.06.2022 г. бях в отпуск по майчинство. Преди да се завърна на работа, длъжността, която заемах по трудово правоотношение, на основание § 36 от ПЗР на Закона за изменение и допълнение на Закона за държавния служител (ЗДСл) беше определена да се заема по служебно правоотношение“ – Л. Тодорова; „При хипотеза, в която служител има съществуващо трудово правоотношение с работодателя и страните се споразумеят на служителя да бъдат вменени допълнителни задължения към друг отдел в предприятието срещу допълнително възнаграждение за неопределено време, как следва да се осъществи тази промяна?“ – Л. Тодорова; „Сключен е трудов договор за обучение по време на работа по чл. 230 КТ за срок от 6 месеца – до 16.11.2022 г. Преди изтичане на срока на договора, считано от 24.09.2022 г., служителката е в отпуск поради бременност и раждане“ – Л. Тодорова; „Какво възнаграждение дължи работодателят за часовете извънреден труд на работник или служител, когато трудът се полага на официален празник?“ – Л. Тодорова; „Определяне и изплащане на работната заплата. Основно и допълнителни трудови възнаграждения“ – А. Александров; „Какви права и задължения имат работещите и работодателите при работа от разстояние/надомна работа“; „Осигуряване на лицата, образували търговски дружества с ограничена отговорност и еднолични търговски дружества“ – В. Заркова; „Подаване на заявление за отпускане на парично обезщетение за безработица от упълномощено лице“.

– **бр. 12/2022 г.:** „Срокове за съхранение и унищожаване на документи от личните трудови досиета на работниците и служителите“ – А. Александров; „Задължения на страните по трудовото правоотношение, които трябва да бъдат изпълнени в определен срок“ – Л. Тодорова; „Може ли през срока на предизвестие за прекратяване на трудовия договор, направено от работодателя, да се ползва платен годишен отпуск“ – П. Голева; „Според Кодекса на труда обедната почивка е не по-малко от 30 минути. Може ли работникът да се откаже от нея, т.е. да работи по време на обедната почивка и да си тръгне от работа 30 минути по-рано?“ – Л. Тодорова; „При промяна на длъжност с допълнително споразумение необходимо ли е служителката, която е в отпуск по майчинство, да се върне на работа, след което отново да продължи отпуска си по майчинството?“ – Л. Тодорова; „Предстои прекратя-

ване на трудов договор през декември 2022 г. и определяне на обезщетение за неизползван платен годишен отпуск по чл. 224 КТ. През периода 2017 г. до прекратяване на договора служителът е бил в неплатен отпуск по чл. 160, ал. 1 КТ. За кои години следва да му бъде изплатено обезщетение по чл. 224, ал. 1 КТ с оглед на погасителната давност?“ – Л. Тодорова; „На 3.09.2018 г. лице е назначено по трудов договор на длъжността „лекар – началник-отделение“. При назначаването не му е зачетено за трудов стаж и професионален опит времето от 01.2002 до 08.2018 г. През този период то е било управител на друго лечебно заведение по договор за възлагане на управление, а не по трудов договор. Представените от него документи при сключване на трудовия договор не дават основание за признаване на посочения период за целите на изплащане на допълнително трудово възнаграждение за трудов стаж и професионален опит и съответно такова не е начислено. През януари 2021 г. служителът представя нужните документи и от този момент започва изплащане на възнаграждението“ – Л. Тодорова; „Назначен съм на трудов договор при условията на т.нар. ненормиран работен ден. В тази връзка, законно ли е някои от дневните смени да продължават 14 часа, при спазване на междудневната почивка от 12 часа със следващите смени? Има ли ограничение на дневната часова смяна и къде е уредено то?“ – Л. Тодорова; „Моля за разяснение при кои случаи от практиката се прилага разпоредбата на чл. 9, ал. 4 от Наредбата за трудовата книжка и трудовия стаж?“ – Л. Тодорова; „Съществува ли възможност социалните придобивки, предоставяни на служителите, освен в натура да се предоставят и в пари (в брой)? Ако съществува такава възможност, може ли работодателят да предостави определена сума на служител с условие служителът да я върне (еднократно или на вноски), без за това да се уговоря никаква лихва?“ – Л. Тодорова; „Колко часа е максималната продължителност на извънредния труд при въведено сумирано изчисляване на работното време с период на отчитане два месеца?“ – Л. Тодорова; „Как се заявява и изчислява неплатеният отпуск по чл. 167а КТ?“ – Л. Тодорова; „Предстои да освободим служител в края на годината поради придобиване право на пенсия. Може ли в заповедта за прекратяване на трудовия договор да се посочи, че същият се прекратява, считано от 31.12.2022 г. (когато е почивен ден), за да има пълен календарен месец?“ –

Л. Тодорова; „За статута на служителите в политическите кабинети“ – Н. Кънева; „Какво трябва да знаем, ако се налага да работим по време на официалните празници“ – М. Василева; „Задължително застраховане на работниците и служителите за риска „трудова злополука“. Коефициент на трудов травматизъм за прилагане през 2023 година“ – Т. Дичева; „Получих писмо, с което Националният осигурителен институт ме информира кога навършвам пенсионна възраст и какви са условията, при които мога да се пенсионирам по чл. 68, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване. Какво трябва да направя във връзка с това?“, „Какво трябва да направи едно лице, за да му бъде отпусната пенсия или добавка към пенсията?“, „Има ли законово уреден срок за издаване на документи за пенсиониране от осигурителя?“, „В какви срокове се отпускат пенсиите?“, „Задължително ли е личното подаване на заявлението за отпускане на пенсия?“, „Как се определя индивидуалният коефициент на лицето?“.

– **Сп. „Счетоводство, данъци и право“ – месечен дайджест – бр. 11/2022 г.:** „Изготвяне на годишния финансов отчет – финален етап от годишното счетоводно приключване“ – Х. Досев; „Установяване на отклонение от пазарните цени и пазарните лихви – дискуссионни въпроси в данъчната и съдебната практика“ – А. Георгиева; „Данъчно третиране на разходите за предоставени ваучери за абонамент за специализиран сайт за обучение на децата на работниците и служителите“, „По-важни моменти при подаването на годишната данъчна декларация по чл. 50 ЗДДФЛ за 2022 година“ – Л. Цветкова; „Определяне на данъчното събитие при доставки с непрекъснато изпълнение“ – М. Янкова; „Определяне на данъчното събитие при доставка с периодично изпълнение“ – М. Янкова; „Определяне на данъчното събитие при доставки с поетапно изпълнение“ – М. Янкова; „Особености при определяне на данъчното събитие при доставки на стоки с монтаж“ – М. Янкова; „Определяне на данъчното събитие при доставки на стоки, които са родово определени“ – М. Янкова; „Възникване на изискуемост на данък за суми, получени като задатък по облагаема сделка“ – М. Янкова; „Възникване на изискуемост на данък за подобрене или ремонт на нает недвижим имот“ – М. Янкова; „Преглед на последните промени в условията и реда за откриване на платежни сметки и изпълнение на платежни услуги“ – В. Джилизов.

– бр. 12/2022 г.: „Съхраняване на счетоводната информация в предприятието – видове документи, отговорности и срокове“ – Х. Досев; „Ползване на данъчните облекчения за деца при годишното облагане на доходите за 2022 година“ – Е. Попова; „До края на декември заявяваме данъчните облекчения за деца чрез работодателя“; „От 1.01.2023 година прагът за задължителна регистрация по ЗДДС се увеличава от 50 000 на 100 000 лв.“ – И. Кондарев; „Прилагане на нулева ставка на ДДС за доставка, внос и ВОП на хляб и брашно (становище изх. № ЕП-04-19-883 от 9.11.2022 г. на ЦУ на НАП)“; „Застраховане на работниците и служителите за риска „трудова злополука“ и коефициент на трудов травматизъм за прилагане през 2023 година“ – Т. Дичева; „За легалната дефиниция на понятието „банка“ в Закона за кредитните институции и настъпилите изменения в нея“ – С. Башов.

– Сп. „Съвременно право“ – бр. 2/2022 г.: „Изискването за неотложност в процедурите по постановяване на временни мерки пред Съда на Европейския съюз“ – И. Байчев; „Противоконституционен ли е § 5 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Семейния кодекс, обнародван в ДВ, бр. 103 от 4.12.2020 г.?“ – В. Л. Петров; „Относно искането на омбудсмана за установяване на противоконституционност на § 5 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Семейния кодекс“ – С. Гройсман; „Допустимо ли е изключен съдружник в ООД да не може да обжалва последващо решение за освобождаването му като управител“ – Н. Андреева; „Сто и тридесет години [Юридически факултет на Софийския университет] – началото“ – Т. Рачев; „Съотношение между исковете за защита на съсобственика срещу нарушаване или отнемане на владението върху общата вещ от друг съсобственик“ – Г. Стоев.

– Сп. „Търговско право“ – бр. 2–3/2022 г.: „Предмет на иска за нищожност на правна сделка“ – А. Мингова, К. Цолова; „За прихващането, съдебно и извънсъдебно“ – Б. Белазелков; „Още веднъж за понятието противоположност и системата на българската извъндоговорна отговорност – отговорност за чиста икономическа загуба“ – Т. Конов; „Могат ли недееспособните и ограничено дееспособните да извършват отказ от наследство?“ – В. Л. Петров; „По въпроса за правната квалификация на предявен срещу държавата иск за заплащане на сума – удържана и внесена

в държавния бюджет като такса, дължима въз основа на по-късно обявения за противоконституционен чл. 35а ЗЕВИ“ – И. Богданова; „Допустима ли е уговорката, че договорот не подлежи на разваляне?“ – Х. Танчева; „Независимият директор в българското дружествено право“ – Д. Поликаров; „Въпроси на договора за наем на сейф в съдебната практика“ – Д. Стоянов; „Обстоятелства, които превозвачът не е могъл да избегне, и последиците, които не е могъл да преодолее по см. на чл. 17, пар. 2, пр. 4 СМР“ – Д. Демирев.

– **Сп. „Административно правосъдие“ – бр. 4/2022 г.:** „Правосъдието по данъчни дела – гаранция за демокрацията (част II)“ – И. Г. Стоянов; „Липса на задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите и връзката ѝ с дерегистрацията на пътното превозно средство“ – П. Голева; „Тълкувателно решение № 5 по т. д. № 4/2020 г.“; „Решения и определения на ВАС“; „Определение по хода на делото от 28.09.2022 г. по адм. дело № 782/2022 г., I о., докладчик съдия Камелия Стоянова“.

– **бр. 5/2022 г.:** „Влиянието на правото на Европейския съюз върху българското данъчно право“ – Г. Минкова; „Тълкувателно решение № 6 по т. д. № 6/2021 г.“; „Решения и определения на ВАС“; „Определение по хода на делото от 21.06.2022 г. по адм. дело № 817/2022 г., VII о., докладчик съдия Мирослава Георгиева“.

– **Сп. „Юридически свят“ – бр. 2/2022 г.:** „Отново за Крумовите закони“ – Б. Велчев; „Обсъждането на законопроекта за административното правосъдие в Народното събрание“ – Е. Йочев; „Конституционализирането на прокурорите в България“ – И. Иванова; „Здравното застраховане на чужденци, пребиваващи в България“ – П. Голева; „Критичен преглед на практиката на Върховния касационен съд по трудови дела през 2021 година“ – В. Мръчков.

– **Сп. „Общество и право“ – бр. 1/2022 г.:** „Историческо развитие на наказателноправната защита на изборния процес в България“ – В. Николов; „Особености на пенсията за осигурителен стаж и възраст в намален размер (част I)“ – Х. Банков; „Засилване ролята на деликтната отговорност при защита на природната среда (примерът на Франция)“ – П. Голева; „Промяна на име, когато „важни обстоятелства“ налагат това, в светлината на решението на ЕСПЧ по делото *Кязим срещу България*“ –

К. Бозукова; „Историческо развитие на задържането под стража като наказателнопроцесуален институт“ – В. Минчев; „Решение на СЕС по дело С-282/20“; „Тълкувателно решение на ВАС относно извършване на данъчна ревизия по общия ред на физическо лице“; „СЮБ – партньор в изпълнение на проект SMEDATA II“.

– бр. 2/2022 г.: „70 години от създаването на Федералния конституционен съд на Германия. Характеристика на дейността и предизвикателства пред Федералния конституционен съд“ – С. Игнатова; „Отговорност за чужд данъчен дълг – обща характеристика“ – К. Мутафов; „Особености на пенсията за осигурителен стаж и възраст в намален размер (част II)“ – Х. Банов; „Съдебен контрол върху актовете по устройство на територията (част I)“ – Б. Георгиев; „25 години Върховен касационен съд“ – Б. Пунев; „25 години Върховен касационен съд на Република България 1878–2022 г.“ – Г. Захарова; „29 Конгрес на СЮБ“.

– бр. 3/2022 г.: „Поздравление на председателя на СЮБ г-н Владислав Славов, произнесено на тържественото събрание по повод Деня на Конституцията, българските юристи и съдебни служители“; „Слово на председателя на Конституционния съд г-жа Павлина Панова, произнесено на тържественото събрание по повод Деня на Конституцията, българските юристи и съдебни служители“; „16 април – Ден на Конституцията, българските юристи и съдебни служители“; „Войната в Украйна и европейската (дез)интеграция: възможности за промяна“ – Г. Димитров, И. Илиева, Д. Ангелов; „За съотношението между чл. 26, ал. 2 и чл. 31 ЗЗД – десет години по-късно. За квалификацията на договора, сключен от дееспособно лице, което не може да разбира или да ръководи действията си, в светлината на най-новата съдебна практика“ – И. Русчев; „Съдебен контрол върху актовете по устройство на територията (част II)“ – Б. Георгиев; „Тълкувателно решение на ВАС относно обхвата на солидарната отговорност по чл. 177 ЗДДС“; „Тълкувателно решение на Общото събрание на Наказателната колегия на ВКС относно ревизиране постановления на Пленума на Върховния съд от периода 1953–1994 г.“; „СЮБ – партньор в изпълнението на проект SMEDATA II“.

– бр. 4/2022 г.: „Някои аспекти от прилагането на механизма за сътрудничество и проверка върху наказателното правораздаване в Република България“ – Ц. Панчев; „Задочността в наказателния процес спрямо лица, които живеят в друга държава – членка

на ЕС – национален и европейски правен режим“ – И. Хинов; „Съответствие на българското законодателство със стандартите за защита на правата на човека, зададени от Съвета на Европа след 30 години членство“ – Т. Димов; „Засилващи се проблеми на домашното насилие в контекста на задължителната семейна медиация – проблеми и потенциални решения“ – Ю. Раданова; „Проектът на закон за противодействие на корупцията предвижда нова институционална рамка на борбата с корупцията на административно ниво“ – Н. Николов; „Живко Сталев [110 години от рождението му]“; „Витали Таджер [100 години от рождението му]“; „Благовест Пунев – слово, произнесено на възпоменателна среща в Българската търговско-промишлена палата“; „Осма международна научна конференция в Република Северна Македония на тема: „Ролята и смисълът на кодификацията на правото в съвременното законодателство“.

– **бр. 5/2022 г.:** „Практическо прилагане на задължението за съответстващо на директива тълкуване на вътрешните правни норми“ – А. Семов; „Промяна на мярката за закрила „настаняване извън семейството“ по смисъла на чл. 29, т. 8 от Закона за закрила на детето чрез прилагане на по-благоприятен за детето вид настаняване извън семейството“ – Г. Димитрова; „Участие в наказателното производство на физическо лице, претърпяло вреди от процесното деяние, в нетипични процесуални качества“ – Я. Ройчев; „Императивната правна уредба относно изключителната подведомственост на съдилищата“ – М. Младенов; „Противоконституционна ли е разпоредбата на чл. 161, ал. 1, предложение трето ДОПК, предвиждаща присъждане на адвокатско възнаграждение за представителството от юрисконсулт по дела срещу актове на данъчната администрация“ – П. Славов; „По проблем – предмет на тълкувателно дело № 2 от 2021 г. на Върховния административен съд“ – С. Радев; „Някои актуални проблеми в правната уредба на клиничните изпитвания на лекарствени продукти“ – В. Гергова; „СЮБ – партньор в изпълнение на проект SMEDATA II“; „Нагоре по обратния път – представяне на книгата на Пенчо Пенев“ – Д. Генчев.

– **бр. 6/2022 г.:** „Още практически проблеми при осъществяването на съответстващо на директива тълкуване на вътрешните правни норми“ – А. Семов; „Принципите на административния процес и производството за установяване на конфликт на интереси

си“ – Н. Николов; „Служебните кабинети в България – изключение или стандарт“ – А. Димитрова; „Обратно действие за обратните несъответствия при хибридни образувания в българското данъчно право?“ – С. Дулевски; „Правните системи на ЕС и САЩ в глобалната технологична среда: регулаторни подходи за защита на личните данни“ – Д. Топчийска.

– **бр. 7/2022 г.:** „Обезценяването на принципа на публичност в съдебния процес“ – М. Младенов; „Налице ли е идентичност по смисъла на чл. 126 ГПК между отрицателен установителен иск по чл. 124 ГПК и положителен установителен иск по чл. 422 ГПК“ – С. Велева-Моллова; „Компетентен орган за обявяване на съществуването на трудово правоотношение“ – Х. Банов; „Правно очакване, възникващо от едностранно поемане на гражданскоправно задължение“ – В. Дацов; „Александър Геров – поетът от тютюневите облаци“ – В. Вучков; „Тълкувателно решение на ВКС разясни как се определя обезщетението за неимуществени вреди при съпричиняване“; „Тълкувателно решение на ВКС при, че договорът, сключен от дееспособно лице, ако то при сключването му е било в състояние на трайна неспособност да разбира или да ръководи действията си, е унищожаем на основание чл. 31, ал. 1 ЗЗД“; „Професор Живко Сталев – един живот, обречен на правото“ – П. Неделева; „Памет [Откриване на паметна плоча на проф. д. ю. н. Витали Таджер на 26 септември 2022 г.]“.

– **Сп. „Правна мисъл“ – бр. 2/2022 г.:** „Политическо участие на хората с интелектуални увреждания и психично здравни проблеми – предизвикателства и перспективи“ – Р. Янкулова; „Обхват на наказателноправната защита на финансовата система. Част втора“ – Н. Кузманова; „Действие на забраната за влошаване на положението на обвиняемия (забрана за *reformatio in pejus*) при инстанционния контрол върху процесуалните актове, различни от присъдите и решенията“ – Я. Ройчев; „Условията по чл. 6, ал. 3, б. „d“ ЕКПЧ и задочността в наказателния процес“ – И. Хинов; „Уреждане на спорове в областта на наказателноправното сътрудничество след Брекзит по силата на споразумението за търговия и сътрудничество между ЕС и Обединеното кралство и роля на Съда на ЕС“ – М. Пенчева; „Правна уредба на политиките на Европейския съюз за защита на външните граници“ – А. Вълчева.